

Martin Nodl /Glosy historické LIV

HRDINOVÉ

Mínulost je možné nahlížet z mnoha úhlů. A protože dnes již věříme na mnohost dějin a nelísáme se k jedné jediné historické pravdě, je každý pohled, byť i románový, okénkem, které může prosvítit celou oblohu. Za takovéto okénko můžeme rozhodně považovat „humoristický“ román *Hrdinové* historiků Petra Luňáka a Marka Pečenky. S prvotní nedůvěrou jsem se ho nakonec rozhodl číst jako pendant ke třem dílům „prověřené fakulty“, věnovaných především postavení KSC na FF UK v normalizačním dvacetiletí. *Hrdinové*, jejichž osudy se odehrávají v roce 1988 a na počátku roku následujícího, vyprávějí příběh všednodenního života studentů historie v posledním ročníku studia, studentů, kteří se věnují dějinám 19. a 20. století a kteří se především snaží přežít v prostředí, které usilovalo o zadušení všeho, co by jen trochu vonělo životem. Postavy románu jsou napůl smyšlené a napůl krevnaté, především v podobě docenty Bouzovské (fakticky tolik rozporuplné docentky Anny Skýbové) či proslulého podplukovníka Miroslava Brabce z motolské vojenské katedry, jenž ani nebyl skryt pseudonymem. To samé pak platí i o velkých událostech či naopak o drobných okamžicích fakultního života: vedle fikce zde figuruje tragikomický poslední komunistický sjezd historiků na jaře roku 1989 s proslulými scénami o zapomenutých brýlích. Pro čtenáře, kteří alespoň částečně zažili onu odpornou dobu fakulty konce osmdesátých let, je čtení *Hrdinů* dobrodružstvím hledání reálných postav v zašifrovaných jménech učitelů i aspirantských či svazáckých aktivistů, kteří dnes tak rádi o své minulosti mlčí a chtějí, aby byla navždy zapomenuta. Pro čtenáře, který je panensky neznečištěn pohybem po druhém patře oné budovy z Náměstí Krasnoarmějců 2, jsou *Hrdinové* přitažliví právě oním nehumoristickým náhledem na způsob studentského bytí, a to především očima těch, kteří chtěli dostudovat, nechtěli si zadat, pokoušeli se udržet si odstup od nejhorších kreatur, které na FF UK „přednášeli“, kteří švejkovali ve vztahu k SSM, jež bylo koncem osmdesátých let v totálním rozkladu, odmítali „lákavé“ nabídky ke vstupu do KSC, tedy ke kariérnímu setrvání v podobě směšných asistentů na fakultě, a přitom žili své milostné životy a všednodenní pachuč zapíjeli v restauraci U Sviní či v petřinském Prasečáku. Popravdě řečeno, *Hrdinové* v mnoha ohledech vypovídají, i když jsou viděním ryze subjektivním, o fungování fakulty konce osmdesátých let mnohem více než tři díly „prověřené fakulty“ psané prizmatem úředních dokumentů, utopených v metajazyku a často vůbec neodrážejících žitou realitu. Luňákoví s Pečenkou se tak podařilo trefně ukázat, že román není tak úplně mrtvý, jak se může na první pohled zdát, a že i román může přispět k osvětlení ryze historického bádání, byť se jeho hledáček soustředí pouze na jednu katedru, či dokonce jen na její „zdravé jádro“, jehož genius loci však dodnes ve druhém patře křiví mezilidské vztahy.

Petr Luňák, Marek Pečenka, Hrdinové. Humoristický román bez vtipu. Praha, Dokořán 2014.